

FORSIDEILLUSTRASJON

Elisabeth Moseng

REDAKSJON

Sjefredaktør:

Ellen Beate Dyvi

Vitenskapelige redaktører:

Asbjørn Jokstad

Dipak Sapkota

Journalist/redaksjonssekretær:

Tone Elin Bergset

Redaksjonsråd/Editorial Board:

Linda Z. Arvidsson, Karin Goplerud Berge,

Jostein Grytten, Anne M. Gussgard, Gro Eirin Holde,

Bo Wold Nilsen, Torbjørn Østvik Pedersen,

Tine M. Søland, Marit Øilo

Redaksjonskomité:

Malin Jonsson, Eli-Karin Bergheim, Odd Bjørn Lutnæs

ABONNEMENT

For ikke-medlemmer og andre abonnenter:

NOK 2 500,-

ANNONSER

Henv. markedsansvarlig Eirik Andreassen,

Tlf: 977 58 527

e-post: annonse@tannlegetidende.no

TELEFON OG ADRESSE

Christiania torv 5, 0158 Oslo

PB 2073, Vika, 0125 Oslo

Tlf: 22 54 74 00

E-post: tidende@tannlegeforeningen.no

www.tannlegetidende.no

UTGIVER

Den norske tannlegeforening

ISSN 0029-2303

Opplag: 6 000, 8 nummer per år

Parallellpublisering og trykk: Aksell AS

Grafisk design: Aksell AS

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

TRYKT I
NORGE
NO - 1470

Fagpressen
OPPLAGSKONTROLLERT

Trykksak
2041 0079

Nyttig hjelper med dårlig dømmekraft

Foto: Jorunn Greiff Sjøll

Ja, selvsagt bruker vi kunstig intelligens (KI) i Tidende, hvis noen lurte på det. Som for alle andre er spørsmålet ikke om, men hvordan.

I Tidendes forfatterveiledning heter det blant annet at KI kan være et nyttig hjelpemiddel i skriveprosessen, og at verktøyet ikke kan erstatte personlig ansvar, faglig vurdering eller forfatterskap. Bruk av KI-verktøy må opplyses om. Med KI mener vi generative språkmodeller, som selvstendig analyserer eller skaper tekst, bilder eller data ved hjelp av maskinlæring. Tidende fraråder å laste opp sensitiv informasjon og upubliserede manuskripter eller forskningsartikler til gratis KI-tjenester. Det bør sikres at verktøyet en bruker ikke får brukt opplastet innhold til trening av modellen. Den funksjonen kan skrus av. KI kan ikke oppføres som medforfatter.

I vitenskapelig publisering ser vi at det finnes reelle gevinster: KI kan hjelpe forfattere med språk og struktur, og den kan gjøre forskning mer tilgjengelig, særlig for dem som skriver på et språk som ikke er ens eget. Den kan også være nyttig når store mengder litteratur skal sorteres og oppsummeres. Brukt riktig kan teknologien styrke formidlingen.

Og det ligger farer på lur. KI kan skrive glatt og overbevisende, også når innholdet er feil, skjevt fremstilt eller rett og slett oppspinn. Referanser kan se troverdige ut uten å være det. Her avdekker vi ofte både feil i oppsett og falske oppdiktete referanser, som vi er sikre på kommer av KI-bruk.

Kort sagt: KI er et hjelpemiddel, ikke en forfatter, ikke en fagfelle og ikke en vitenskapelig eller ansvarlig redaktør. Ansvar kan ikke outsources til en maskin.

Det samme gjelder i journalistikken. I en liten redaksjon er det lett å se nytten av KI. Vi bruker den blant annet som sparringspartner, til å komme på vinklinger og spørsmål, til transkribering og til oppsummeringer.

Det er ikke noe problem å produsere saker på løpende på bånd. Men det er ikke målet. Vår oppgave er ikke å produsere mest mulig tekst raskest mulig. Vi skal lage relevante saker, med gode spørsmål og kvalitetssikrede kilder.

Som tidsskrift er vi avhengig av tillit og troverdighet. Her har Tidende alltid skåret høyt i leserundersøkelser. Hvis leseren blir usikker på hva som er vårt arbeid og hva som er KI-generert, og hvordan kildene og opplysningene er kontrollert, svekkes det aller viktigste vi har.

Et generelt råd fra KI-eksperter er å lese igjennom minst tre ganger for å være sikker på at det ikke er kommet med noe i teksten som ikke skal være der. Det være seg faktafeil, skjevheter, manglende nyanser, svak kildekontroll, plagiering, manglende åpenhet om KI-bruk, overfladiskhet, standardisert språk – og you name it. (Her har jeg brukt KI til å oppsummere alt som kan gå galt.) Det den ikke sa, var at KI gjerne produserer unødig mye slaps, og at det er en god idé å luke vekk alt som minner om spyttlikking. Jeg regner med at dere forstår hva jeg sikter til. Jeg vet at jeg ikke er alene om å få masse unødvendig tekst og gjentakelser (slaps) og mye skryt av KI for alt jeg spør om og tenker (spyttlikking).

Den siste tidens avsløringer av at ikke alle leser igjennom før utgivelse og publisering er bare begynnelsen på noe det vil komme mer av. At det allerede er utgitt og publisert bøker og artikler som i sin helhet er skrevet av KI, trenger vi ikke lure på, selv om ikke alle er avslørt.

Tidende publiserer ikke mer enn at vi, selv om vi ikke er mange i redaksjonen, rekker å lese og kontrollere alt som publiseres flere ganger. Det er ansvarlig menneskelig kontroll bak det vi publiserer i Tidende, og det vil vi fortsette å ha.

Ellen Beate Dyvi
Sjefredaktør